Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U000800

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-03-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кукуре Софія Павлівна
2. Kukure Sofiia P.

Кваліфікація: 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 09.00.11

Назва наукової спеціальності: Релігієзнавство

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 21-03-2019

Спеціальність за освітою: Історія

Місце роботи здобувача: Клайпедський університет

Код за ЄДРПОУ: 211951150

Місцезнаходження: Геркуса Мантаса, 84, Клайпеда, 92924, Литва

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 14.053.02

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, 40, м. Житомир, Житомирський р-н., Житомирська обл., 10008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Житомирський державний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125208

Місцезнаходження: вул. В. Бердичівська, 40, м. Житомир, Житомирський р-н., Житомирська обл., 10008, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Повне найменування юридичної особи: Київський Славістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 24376833

Місцезнаходження: АНРИ БАРБЮСА, ДОМ 9, м. Київ, Київ, 03680, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 21.01

Тема дисертації:

1. Етнічні релігії балтійських народів як чинник національно-культурної ідентифікації

2. The Ethnic Religions of Balts as Basics of the National and Cultural Identity

Реферат/анотація:

1. У дисертації вперше в у вітчизняному релігієзнавстві досліджено етнічні релігії балтійських народів, які виступали та виступають чинником національно-культурної ідентифікації в переломні періоди їх історії, коли виникала загроза асиміляції або зникнення (насильницька християнізація часів Середньовіччя, становлення державності в першій половині ХХ століття), а також на сучасному етапі, коли глобалізаційні процеси загострюють проблеми національної та культурної ідентичності. Виконане дослідження спрямоване на осмислення та розв'язання актуальних викликів сучасного суспільства. Вивчено процеси трансформації міфопоетичного світогляду в культурній традиції балтійських народів, які відбувалися шляхом збереження давньої віри та відправлення обрядів всупереч забороні християнських священиків; збереження фольклорної спадщини, в якій відображений дохристиянський світогляд (зокрема латиські дайни та литовські сутартінес); реконструкції давніх вірувань та відправлення обрядів в ХХ–ХХІ століттях; втілення глибинних шарів національного світогляду у творах сучасного мистецтва. Констатовано, що протягом багатьох століть – від завоювання балтів тевтонцями за часів Середньовіччя і до сьогодення – етнічна релігія була найбільш сутнісною складовою національної культури, яка збереглася в історичній пам'яті народів та стала чинником національно-культурної ідентифікації за сучасних умов.

2. Ethnic religions of the Baltic nations are investigated for the first time in Ukrainian Religious Studies; they have been the factor of national and cultural identification at the breaking points of their history, when there has been a threat of assimilation or disappearing (violent Christianization of the Middle Ages, statehood formation in the first part of the XX century), and also at the contemporary stage, when globalization processes sharpen the problem of national and cultural identity. It is found out that there are no special researches dedicated to ethnic religions of the Baltic nations in the aspect of national and cultural identification in Ukrainian and Baltic Religious Studies. It is confirmed that the Baltic nations showed desperate resistance to Christianization and that they would rather die than accept foreign religion. Leaders of the Balts, who were at the same time oracles, diplomats and warlords, were leading the struggle against the Teutonic Knights. Transformation of the mythopoetic world outlook into cultural traditions of the Baltic nations is studied. It happened by preserving the ancient faith and worshipping despite of prohibitions of Christian priests; by preservation of folklore inheritance (in particular, Latvian dinah and Lithuanian sutartines), where pre-Christian worldview is reflected; by reconstruction of ancient beliefs and worshipping in the XX-XXI centuries; by embodiment of the deep layers of the national outlook in the works of contemporary art. Works of philosophers (J. G. Herder, L. Reza, Vidunas, E. Brastinsh, J. Trinkunas, L. Palmaitis) is analyzed. Beginning from the end of the XVIII century, they formed worldview approaches to national cultures in their theoretical works, and in practical activity, they contributed to the preservation of cultural heritage of the Baltic nations, protecting them from assimilation and destruction. Interest to ethnic religions, which appeared at the wave of romanticism and became a powerful impulse for gradual accumulation of ethnographic and folklore material, gave the result in the form of attempts of ethic religions reconstruction. In its turn, understanding of ethnic religions as the essential (if not the main) factor of national identification became the ideological basis of national renaissance and, to some extent, of state creation in beginning of the XXI century). Definition of the "ethnic religions" concept is clarified, under which the system of beliefs, outlooks and world perception peculiar to the peoples of Indo-European language family (Baltic group of languages), who lived at south-east coast of the Baltic, before they were conquered by Teutonic Knights and before Christianity was introduced, is understood. The suggested definition was discussed and approved by Board of the European Congress of Ethnic Religions (2018). It is confirmed that these folklore genres got preserved only with the Balts and they substantially complement the whole picture of the mythopoetic world outlook, which, as a rule, is built on the basis of mythological system of one or another people. It is affirmed that, comparing with other Indo-European peoples, they got preserved good enough. It is explained with late Christianization and reverent attitude to national tradition, even under the domination of Christianity. It is noted that appearance of neo-pagan movements in the XX century, in particular of Latvian Dievturiba and of Lithuanian Romuva, was connected with the task of state formation. The leaders of these organizations – E. Brastinsh and J. Trinkunas – set state formation tasks before themselves and the society, in particular bringing up citizens who are endowed with human virtues. Differences between Dievturiba and Romuva are taken into account, J. Trinkunas insists on their recognition. Reconstructions

of religion (Dievturiba) and its renaissance (Romuva) the scientist consider as fundamentally different by goals and by outcomes. It is affirmed that, during many centuries – from conquer of the Balts by the Teutonic Knights in the Middle Ages and up to the present days, ethnic religion was the most essential component of national culture, which got preserved in historical memory of the nations and became the factor of national and cultural identification under the contemporary conditions. It is determined that the stated topic remains perspective for further researches. In particular, the problem of historical reconstruction of rituals and ceremonies in the aspect of religious psychology and sacral art is quite interesting. New pushes can be given by archeological researchers, directed at the search of temples location, which will promote more authenticity in the reproduction of ceremonies. Sacral geography researches may become not less interesting.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гусєв Віктор Іванович

2. Husyev Viktor I.

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шугаєва Людмила Михайлівна

2. Shugaeva Lyudmila M.

Кваліфікація: д. філос. н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Титаренко Віта Володимирівна

2. Tytarenko Vita V.

Кваліфікація: к. філос. н., 09.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Козловець Микола Адамович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Козловець Микола Адамович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.